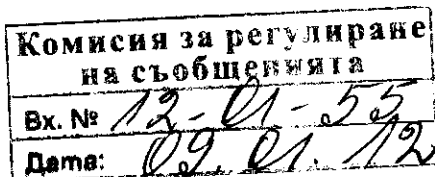

Сдружение за
Електронни
Комуникации

София 1000
Бул. "Патриарх Евтимий" 36, Вх.Б
Тел.: +359 (2) 9887360, 9887361
Факс: +359 (2) 9877096
Ел. поща: info@bgsec.org
Уеб-страница: <http://www.bgsec.org>
Булстат: 130031903

Изх. № 01/09.01.2012 г.

До
Д-р Веселин Божков
Председател
Комисия за регулиране на
съобщенията (КРС)
София, ул. "Турко" № 6

Копие
Г-н Никола Колев
Зам.-председател, КРС

Г-жа Десислава Преображенска
Член, КРС

Доц. д-р Ирина Романска
Член, КРС

Г-н Константин Тилев
Член, КРС

Относно: Второ обществено обсъждане на Проект на решение за определяне, анализ и оценка на пазара на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи и на пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи като съответни пазари, подлежащи на ex ante регулиране, анализ и оценка относно наличието на ефективна конкуренция на съответните пазари, определяне на предприятия със значително въздействие върху съответните пазари и налагане на специфични задължения на тези предприятия

Уважаеми г-н Председател,

Уважаеми членове на Комисията за регулиране на съобщенията,

С Решение № 1114 от 07.12.2011 г. на Комисията за регулиране на съобщенията („КРС”, „Комисията”) бе открита втора процедура за провеждане на обществено обсъждане на Проект на решение за определяне на пазара на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени

телефонни мрежи и пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи, като съответни пазари, подлежащи на ex-ante регулиране, анализ и оценка относно наличието на ефективна конкуренция на съответните пазари, определяне на предприятия със значително въздействие върху съответните пазари и налагане на специфични задължения на тези предприятия („Решението“) с приложение към него („Приложението“, „Анализа“)(заедно „Проекта“). В тази връзка представяме следното становище на Сдружението за електронни комуникации („СЕК“), съдържащо конкретни забележки и предложения по Проекта:

I. Забележки във връзка с раздел II. на Решението

С раздел II. на Решението КРС определя пазара на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи като пазар, който включва мрежите на „Българска телекомуникационна компания“ АД, „Ай Ти Ди Нетуърк“ АД, „Близу Медиа Енд Броудбанд“ ЕАД, „Варна Нет“ ООД, „Вестител БГ“ АД, VOXBONE S.A./N.V., „Глобъл Комюникейшън Нет“ АД, „Голд Телеком България“ АД, „Източна телекомуникационна компания“ АД, „Интербилд“ ООД, „Интеруут България“ ЕАД, „Космо България Мобайл“ ЕАД, „Мобилтел“ ЕАД, „Нексом България“ ЕАД, „Нет Ис Сат“ ООД, „Нетфинити“ ЕООД, „Орбител“ ЕАД, „Скат ТВ“ ООД, „Спектър Нет“ ЕАД и „Телеком 1“ ООД, с географски обхват – територията на Република България.

С оглед постигане на по-голяма яснота и прецизност на Решението, както и с оглед уточняване на специфичните задължения, наложени с раздел IX, считаме че в раздел II трябва да се посочи и какви услуги могат да се осъществяват чрез генериране на повиквания от определено местоположение. Такива услуги са:

- генериране на повиквания за осъществяване от други предприятия на телефонни услуги, услуги за пренос на данни и VPN услуги;
- генериране на повиквания за осъществяване от други предприятия услуги с безплатен достъп (800), телефонни справочни услуги (118XY), услуги за комутируем достъп до Интернет (13A) и услуги с добавена стойност (90);
- генериране на повиквания за осъществяване от други предприятия на услуги за достъп до гласова телефонна услуга чрез услугите избор на оператор за всяко повикване и избор на оператор на абонаментна основа;
- отдаване под наем на абонатни линии.

Без посочване на услугите, които съставляват пазара на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи, задълженията, наложени на БТК по раздел IX, остават неконкретизирани и без ясно съдържание.

Независимо дали всички изброени в раздел V, т. 1.2.1 от Анализа услуги, които потенциално могат да бъдат предоставяни посредством генериране, се предоставят на практика, наложените на предприятията задължения следва да се отнасят за всички тях, тъй като липсата на приложими задължения би могла да доведе до невъзможност да се създадат подходящи условия за предлагането им.

II. Забележки във връзка с раздел IX на Решението

С раздел IX на Решението КРС налага, продължава и изменя специфични задължения на „Българска телекомуникационна компания” АД (БТК) като предприятие със значително въздействие върху пазара на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи.

1. Коментари във връзка със задължението на БТК за генериране на трафик в два сегмента

Приветстваме предвиденото с раздел IX, т. 1.1, б. г) от Решението задължение за БТК да прилага от 01.04.2012 г. само два сегмента за генериране на повиквания от определено местоположение на своята обществена телефонна мрежа, а именно – генериране в локален и в национален сегмент. Намираме обаче, че при налагане на подобни задължения следва да се има предвид и да бъдат използвани понятията на приложимата нормативна уредба. Считаме, че Проектът не е съобразен с действащите правила на Наредба № 1 от 19.12.2008 г. за условията и реда за осъществяване на достъп и/или взаимно свързване, приета с Решение № 2425 от 19.12.2008 г. на КРС (Наредба № 1), която с разпоредбата на чл. 6, ал. 6 предвижда, че в случаите, когато структурата и йерархията на обществена електронна съобщителна мрежа с фиксирани крайни точки позволява използването на различни нива за осъществяване на взаимно свързване, различните мрежови услуги следва да се предлагат в национални точки на взаимно свързване в **локален, единичен или двоен сегмент, а не в локален или национален сегмент**. Независимо, че посочената разпоредба от Наредба № 1 се отнася преди всичко за предишната структура на мрежата на БТК, доколкото формулировката ѝ е обща и не конкретизира само определена технология, намираме, че при по-формалистично тълкуване е възможно формалната липса на съответствие на приетото от Комисията решение с чл. 6, ал. 6 от Наредба № 1 да бъде основа за евентуално обжалване на решението на КРС в посочената част и така да предотврати настъпването на положителните последици от извършения пазарен анализ и да спъне развитието на конкуренцията на съответните пазари за периода до следващия такъв анализ. В тази връзка намираме за препоръчително преди приемане на окончателното решение на КРС в Наредба № 1 да бъдат внесени съответни изменения.

2. Необходимост от прецизиране на задължението за предоставяне на IP взаимна свързаност (раздел IX, т. 1)

Приветстваме предвиденото с Проекта въвеждане на взаимно свързване, базирано на интернет протокол (IP), както и предвидената от КРС процедура за съвместни консултации, в рамките на които да бъдат изчерпателно разгледани и изяснени въпросите за точното съдържание, сроковете и начина на изпълнение на предвиденото в раздел IX, т. 1, б. з) задължение, включително да бъде даден отговор на въпросите дали историческото предприятие ще бъде задължено да предостави единствено IP свързване или би могло или би било задължено паралелно да продължава да предоставя и взаимно свързване посредством разпространените към

момента технологии, дали и в какъв срок вече изградените и функциониращи точки на взаимно свързване между мрежата на БТК и мрежите на други предприятия следва да бъдат заменени с такива, използващи IP свързване и какви мерки ще се предприемат с оглед гарантиране на качеството на предоставяната телефонна услуга на дребно.

Наред с това смятаме за нужно в Решението да бъде посочен и конкретен срок, в рамките на който да започне реалното предоставяне на IP взаимно свързване. Намираме, че по този начин ще се избегне възможността за прекомерно отлагане във времето на предприемането на конкретни стъпки по изпълнение на решението на КРС, прието след приключване на работата на предвидената с Решението консултативна структура. Като срок намираме за удачно да се посочи 01.07.2013 г., до когато съгласно Решението работата на консултативната структура би следвало да е приключена и всички въпроси, от които зависи въвеждането на IP взаимното свързване, би следвало да бъдат решени.

3. Необходимост от допълване на задължението за равнопоставеност чрез налагане на задължение за необвързване на офертите (раздел IX, т. 3)

Не следва ползването на допълнителни услуги (наета линия, колокиране и пр.) да се обвързва с ползване на услугите по генериране и терминиране. Подобно обвързване има за ефект ценова преса, повишаване на разходите на конкурентните предприятия и ограничаване на техните продажби на пазарите на дребно. Ето защо е необходимо да се наложи на БТК специфично задължение да не обвързва офертите си за терминиране и генериране на трафик със задължително ползване на наети линии и колокиране при БТК, вкл. с налагане на минимални срокове за ползване на услугите. Ползването на горните услуги следва да е възможност и право, но не и задължение на алтернативните предприятия при осъществяване на взаимно свързване с БТК.

Бихме искали да подчертаем, че независимо от факта, че задължение за необвързване на услугите понастоящем е предвидено в чл. 167, ал. 5 от ЗЕС и чл. 14, т. 2 от Наредба № 1, то не винаги се спазва на практика, поради което с оглед осигуряване на неговото практическо приложение намираме за нужно да бъде изрично формулирано като специфично задължение на БТК.

Като пример, демонстриращ нуждата от такъв подход могат да се посочат систематичните откази на БТК да предоставя взаимно свързване на предприятие, в случай, че то желае да осъществи такова чрез колокиране на нужното оборудване в помещение на БТК, но в шкаф на друго алтернативно предприятие, като не заплаща на БТК за ползване на собствен шкаф в нейно помещение, а уреди отношенията си с алтернативното предприятие чийто шкаф използва. По този начин дори да е налице физическа и техническа възможност за използване на един шкаф от две предприятия, всяко от тях бива принудено да заплаща за ползването на собствен такъв, при което осъществяването на взаимно свързване и ползването на услугите генериране и терминиране на БТК винаги се оказват обвързани с ползването на тази допълнителна услуга, независимо, че в конкретни случаи биха могли да бъдат предоставяни и самостоятелно.

4. Нужда от уточнение и допълване на наложените на БТК ценови ограничения, включително задължения за разходоориентираност (раздел IX, т. 5.)

4.1. Нужда от допълнение на наложените на БТК ценови ограничения за предоставяне на генериране (раздел IX, т. 5.2.1.)

С т. 5.2.1. от раздел IX на Решението на БТК се налага задължение за прилагане на разходоориентирани цени за генериране на повиквания, а в т. 5.2.3. от Решението е посочено, че до определяне на разходоориентирани цени съобразно т. 5.2.1. следва да бъдат прилагани определените в Приложението ценови ограничения. В същото време при определяне на тези ценови ограничения (стр. 221 – стр. 222 на Приложението) се определя ценово ограничение под формата на график за постепенно намаляващ ценови таван (“glide path”), за което **изрично е предвидено, че е „валидно до 30.06.2013 г.”** При това положение намираме, че в случай на забавяне на определянето на разходоориентирани цени би възникнала неяснота по въпроса дали за периода между 30.06.2013 г. и въвеждането на разходоориентирани цени следва да се прилага последното достигнато при прилагане на графика за постепенно намаляване на максималните допустими цени ценово ограничение, както би следвало от текста на т. 5.2.3. от Решението, или това ценово ограничение не би могло да се приложи предвид на изрично определената в Приложението крайна дата на неговото действие.

С оглед избягване на неясноти и спорове между предприятията, **предлагаме указванията в различни части на Приложението, че ценовото ограничение на цените на БТК за генериране за 2013 г. е валидно до 30.06.2013 г., да отпаднат, като по този начин бъде ясно, че достигнатите към 01.01.2013 г. цени ще се прилагат до определяне на разходоориентирани цени, съгласно т. 5.2.3. от Решението.**

Запазването на минималните ценови нива, достигнати в резултат на прилагането на графика би било удачно и в случай че достигнатите в резултат на прилагане на разработената в съответствие с т. 5.2.2. от Решението BULRIC система разходоориентирани цени се окажат по-високи от тях. Това би било оправдано, доколкото такъв резултат от прилагането на BULRIC системата, би бил индикация за нейното неправилно разработване или прилагане и следователно така определените по-високи цени на практика не биха отговаряли на изискването за разходоориентираност. Несъобразяването с подобна индикация би било свързано с повишаване на цените на едро за услугата генериране, без това да е продиктувано от действително нараснали разходи за предоставянето ѝ, и следователно би било нецелесъобразно и противоречащо на логиката на развитие на пазара. В тази връзка намираме за необходимо в Решението и Приложението към него да се **включи и указание, че в случай, че определените чрез прилагане на BULRIC система цени се окажат по-високи от достигнатите към 01.01.2013 г. максимални ценови нива за генериране, последните ще се прилагат до коригиране на параметрите на изготвената система или изготвяне на нова система.**

Наред с изложеното, бихме искали да отбележим, че изборният от Комисията начин за изготвяне на LRIC-базирана система за определяне на разходите, а именно – чрез възлагане на обществена поръчка и директно прилагане на резултатите от нея, не предоставя възможност на предприятията да се запознаят с параметрите на системата и да предвидят резултатите от тяхното приложение, нито да представят свои становища и аргументи във връзка с тях. Намираме че подобен подход противоречи на принципа на прозрачност, който КРС следва да прилага при осъществяване на регулаторната си дейност. Намираме за подходящо вместо това Комисията да предвиди формат, в рамките на който да се даде възможност на всички участници на пазара на предоставяне на електронни съобщителни мрежи и/или услуги да представят своите виждания по проект на LRIC-базирана система на Комисията, които окончателният вариант на системата да отрази.

4.2. Изменение и допълване на задължението за ценови ограничения за достъп и съвместно ползване (раздел IX, т. 5.2.4 – т. 5.2.6.)

Съгласно раздел IX, т. 5.2.6. от подложеното на обществено обсъждане Решение, до определяне на разходоориентирани цени за достъп до мрежови съоръжения и елементи, необходими за реализиране на достъп до мрежата, включително предоставяне на съвместно разполагане и други форми на съвместно ползване, БТК следва да прилага цени съгласно одобреното от КРС Типово предложение за взаимно свързване. Намираме подобно решение за неприемливо.

Приложимите към настоящия момент цени на БТК за достъп до мрежови съоръжения и елементи, са наложени с приетото в резултат на първия кръг пазарни анализи на пазара на генериране повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи и пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи Решение № 237 от 17.03.2009 г. на КРС, и на практика са идентични по размер с одобрените още с Решение № 572 от 30.03.2006 г. на КРС цени за съответните услуги. Това означава, че приложимите към момента цени, независимо от динамичното развитие на пазара и технологиите, налагащи намаляването на други относими към дейността на предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни услуги цени, не са били изменени през последните 5 и половина години. Нещо повече, тези цени са залегнали в проекта на Типово предложение за взаимно свързване на БТК, одобрен със задължителни указания за изменение с Решение № 375 от 14.04.2011 г. на КРС, от което може да се направи извод, че се предвижда прилагането на същите цени да продължи и за напред.

При тенденция за ежегодно намаляване на цените и на дребно, и на едро в сектора на електронните комуникации, е необяснимо защо цените за достъп и съвместно ползване трябва да останат непроменени в продължение на толкова продължителен период от време. Запазването на посочените цени не би могло да се оправдае с повишаване на цените за електроенергия, което да компенсира намаляването на други разходи, тъй като разходите за електроенергия не са решаващи за предоставяне на услугите за достъп до мрежови съоръжения и елементи. Основните разходи, въз основа на които следва да се определя цената на тези услуги, са свързани с амортизации, които в голяма част от случаите вече са

изплатени. При това положение не е редно изкуствено да бъдат поддържани високи цени за месечен абонамент, особено като се има предвид, че тези цени на практика се изплащат само от съответното алтернативно предприятие и не се поделят с БТК, както би следвало. Ето защо намираме, че с **Проекта следва да се предвидят осъвременени ценови нива за достъп до мрежови съоръжения и елементи, които да се прилагат до определяне на разходоориентирани цени като отчитат настъпилото междуременно развитие на пазара и технологиите.**

На следващо място, считаме за необходимо в раздел IX, т. 5 на Решението („Разделно счетоводство и ценови ограничения, включително задължения за разходоориентираност“) да се предвиди изрично, че разходите за осъществяване на взаимно свързване за целите на генериране на повиквания ще бъдат разделяни от страните по равно. Предложението ни е свързано с факта, че задълженията на двете свързали мрежите си предприятия да предоставят на своите абонати възможност за осъществяване на повиквания към мрежата на насрешното предприятие са реципрочни. Независимо от това и от факта, че принципът за равно поделяне на разходите по изграждане и поддържане на физическата свързаност е уреден и в чл. 5, ал. 5 от Наредба № 1, на практика предприятието със значително въздействие на пазара (а именно – БТК) изисква разходите по осъществяване на взаимно свързване да бъдат заплащани само от алтернативния оператор, поискал взаимно свързване. Последното не е оправдано, доколкото съгласно чл. 158 от Закона за електронните съобщения договарянето на взаимно свързване е задължение на всички доставчици на електронни съобщителни услуги и не би могло тежестите, свързани с изпълнението му, да бъдат понасяни от едната от страните, особено в случаите, когато тя е икономически по-слаба. Резонно е **вместо това разходите по изграждането и поддържането му като физическа инфраструктура да се поделят между двете предприятия.**

Ето защо и с цел осигуряване спазването на залегналото в чл. 5, ал. 5 от Наредба № 1 правило, считаме, че в раздел IX и раздел X на Решението трябва да се предвиди изрично, че съответните предприятия прилагат цени и ценови условия на услугите, необходими за реализиране на достъп до мрежата и за генериране и терминиране на трафик в нея, като поделят разходите по осъществяване на взаимно свързване поравно между свързаните предприятия. Такава, всъщност, към момента е практиката по договорите за взаимно свързване както между самите алтернативни предприятия, така и между тях и мобилните оператори „Мобилтел“ ЕАД и „Космо България Мобайл“ ЕАД. На пазара на предоставяне на фиксирани телефонни мрежи и/или услуги единствено БТК ще трябва да съобрази сключените си договори с предложеното правило, което гарантира равно третиране на операторите и злоупотреба със съществуващото значително въздействие на пазарите на терминиране и генериране на телефонни повиквания в и от определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи.

III. Забележки във връзка с раздел X на Решението

С раздел X на Решението КРС налага, продължава и изменя специфични задължения на предприятията със значително въздействие върху пазара за

терминирани на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи.

1. Коментари във връзка със задължението за терминирани на трафик в два сегмента

Предлагаме преди приемане на окончателното решение за определяне на пазара на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи и пазара на терминирани на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи, като съответни пазари, подлежащи на ex-ante регулиране, което да предвижда задължение за осъществяване на терминирани в два сегмента – локален и национален, в Наредба № 1 да бъдат внесени съответни изменения, позволяващи налагането на такова задължение. Конкретните ни съображения в тази насока са изложени в раздел II, т. 1 от настоящото становище.

2. Допълване и уточнение на задължението за приемане на трафик без оглед мрежата на произхода

Приветстваме залегналото в Проекта виждане, че предприятията със значително въздействие на пазара на терминирани на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи следва да предоставят достъп до необходимите за осъществяване на терминирани мрежови елементи и съоръжения и да терминират в мрежите си всички повиквания, независимо от техния произход. С оглед осигуряване на еднаквото и правилно изпълнение на това задължение обаче, намираме за необходимо съдържанието му да бъде допълнено и прецизирано.

2.1. На първо място считаме, че на съответните места в текста на Решението следва изрично се укаже, че задължението за предоставяне на достъп с оглед осигуряване на взаимно свързване и за терминирани на трафик независимо от неговия произход се касае за **всички видове повиквания, включително такива, генерирани при предоставяне на услугата „избор на оператор” за всяко повикване и на абонаментна основа, повиквания от и към негеографски номера, включително номера след код 700, както и транзитирани повиквания, генерирани в чужбина.** Независимо, че в текста на Приложението Комисията е уточнила, че не са налице основания за различно третиране на терминирания трафик на съответния пазар на терминирани на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи с оглед неговия произход, намираме, че за да се избегнат всякакви съмнения за същността на налаганите задължения, е необходимо съответни уточнения да бъдат внесени и в текста на Решението, доколкото именно с него, а не с Анализа, се налагат специфичните задължения на предприятията, определени за такива със значително въздействие на съответния пазар.

2.2. Що се отнася до предвидената с Проекта реципрочност на ценовите ограничения за терминирани на трафик, генериран в страната, и трафик, генериран

в чужбина, намираме, че подобно решение не отчита определени фактори, поради които терминиране на генериран извън страната трафик не би следвало да бъде подлагано на еднакви ценови ограничения. Позицията ни се базира на следните съображения:

На първо място, от значение за размера на разходите, необходими за да се осъществи терминиране на генериран в чужбина трафик, е видът на използваната технология за взаимно свързване, и по-конкретно – дали се касае за взаимно свързване посредством интернет протокол (IP) или за SS7 взаимно свързване. При първото може да се приеме, че цената за осъществяването му е близка до нула, тъй като предприятията разполагат с голям IP ресурс, закупен за покриването на други техни потребности. На практика обаче, при осъществяване на взаимно свързване за целите на терминиране или транзит на международен трафик с оглед постигане на максимално качество на услугите изискване на международните доставчици е използването на протокол SS7, при който е необходимо да има физическа точка на взаимно свързване за вход в мрежата. Такива точки на взаимно свързване се намират най-често извън територията на страната и за поддържането им се изразходват определени средства – за линии, портове и колокиране на оборудване в друга държава. В тази връзка трябва да се отбележи, че при разглеждане на въпроса относно наличието или липсата на необходимост от налагане на регулация по отношение на цените за терминиране на генериран извън България трафик и каква да бъде тя, следва да се разгледа и въпросът за границите на географския пазар на предоставяне на подобни услуги, което не е направено с Анализа. Не всички оператори имат международни физически точки на взаимно свързване, тъй като трафикът е малък и липсва икономическа логика за поддържането им. Следва да се отбележи, че дори някои точки на международно взаимно свързване с определени доставчици да бъдат разположени на територията на страната, те също изискват разходи. За сравнение, взаимното свързване на мрежите на повечето предприятия, предоставящи фиксирани телефонни услуги в страната се осъществява посредством интернет протокол, поради което **разходите за поддържане на физическо взаимно свързване и съответно цените за пренос на повиквания до България, не следва да се разглеждат като равни на тези за терминиране на национален трафик.**

На следващо място, поради високите разходи за физическо свързване и малкия обем на трафика, генериран извън България, част от предприятията използват услугата транзит, предоставяна от предприятия, които поддържат международни точки на взаимно свързване. Ако КРС приеме, че терминирането на международен трафик е равно по цена с терминирането на трафик в страната, това ще постави предприятията, предоставящи международни транзитни услуги, в неравностойно положение спрямо БТК. Това следва от факта, че огромната част от международния трафик е насочен именно към мрежата на историческото предприятие. Налагането на реципрочност на цените за терминиране на международен трафик към национални и международни оператори е предпоставка целият международен трафик, насочен към мрежата на БТК, да се терминира директно в нея, без използване на услугата транзит на други предприятия, които поради реципрочността на цените не биха могли да предоставят на чуждестранните предприятия конкурентни условия за пренасяне на повикването до България. Следва да се има предвид, че при международното терминиране **операторът, който подава**

трафик към България, го прави по направление „359” без значение от номерата, които стоят след него, и той всъщност не прави разлика към мрежата на кое от предприятията в България е насочено повикването, особено след въвеждане и на преносимостта на номерата. Това означава или всеки оператор да има взаимно свързване с международни доставчици или, че цената за терминиране на повикването в България, която бъде предложена на този чуждестранен оператор, трябва да включва и компонента „транзит”, ако евентуално се налага повикването да не бъде терминирано в мрежата на предприятието, което е осъществило взаимно свързване с него, а да бъде пренесено до мрежата на друг оператор, за който е предназначено. При предложената с Проекта регулация обаче компонентата „транзит” няма да бъде платена от международния доставчик, тъй като цената за терминиране, която би могла да му бъде предложена, не би следвало да надвишава цената за терминиране, която транзитиращото предприятие след това следва да заплати на предприятието, за чиято мрежа е предназначено повикването. По този начин би се стигнало до практическо поемане на разходите за транзит от осъществилото го предприятие, а не от викащото предприятие, което е против логиката на разплащане приета в България и Европейския съюз, а именно – че викацията заплаща повикването. При това положение, операторът който приема международния трафик за терминиране, би следвало или да извършва транзита на загуба, или да спира трафика в ущърб на крайните потребители и предприятията, чиито услуги те използват, което в България вече се е случвало.

Следва да се отбележи, че евентуалното определяне от страна на предприятията на отделна цена за преноса на трафика до страната, която да бъде разграничена от регулираната цената за терминиране на повикванията не би могло да бъде решение на описания проблем. Както бе посочено, трафикът насочен към територията на България се предава и приема по направление „359” без оглед на това за мрежата на чие предприятие е предназначение. Това прави невъзможно лесното проследяване на случаите, в които съответния международен доставчик следва да заплати и двете цени и в кои следва да заплати само цената за терминиране. При това положение търговската логика изисква да бъде посочена една цена, а изкуственото ѝ разделяне на цена за терминиране и цена за транзит би било ненужно усложняване на дейността и на двете предприятия – страни по договор за международно взаимно свързване.

Описаната по-горе ситуация би довела до закриване на физическите точки на взаимно свързване с международни доставчици на по-малките предприятия, което би било предпоставка за възникване на проблеми с входящите международни повиквания към техните потребители и потребителите на останалите оператори, които разчитат на техните транзитни услуги. Нещо повече – при отпадане на свързаността между местен оператор и БТК или при проблеми между БТК и международните доставчици, няма да има алтернативен маршрут, по който да премине обаждането, а това ще доведе до невъзможност за реализиране на повиквания от чужбина към мрежата на съответното алтернативно предприятие. Описаният модел на работа на практика ще стимулира появяването на монополист на пазара за пренос на международен трафик от чужбина в България, от когото всички останали предприятия ще са силно зависими що се касае до възможността да бъдат осъществявани повиквания от чужбина към техни

потребители. Фактът, че цените за транзит не са регулирани означава и че монополистът ще може да си позволи да злоупотребява с прекомерно високи цени.

Считаме, че като цяло от въвеждането на реципрочни ценови ограничения за терминиране на национален и международен трафик полза биха имали най-вече големите международни компании за пренос на международен трафик, които могат да реализират големи икономии от мащаба транзитирайки големи обеми минути и имат свободно договаряне за цени на услугите, които предоставят. Това означава, че **българските телекомуникационни оператори биха се оказали лишени от ценни приходи в полза на големите чуждестранни компании.** В Анализа не е направена оценка нито на начина на реализация на услугата, нито на ефекта, който ще се постигне с така наложеното задължение. По наше мнение ефектът от прилагане на предвижданите ценови ограничения за терминиране на международен трафик ще бъде негативен, като ще срине пазара на предоставяне на услуги за пренос на международни повиквания до викания потребител в страната и може да доведе до проблеми и невъзможност за предоставяне на услугата международна свързаност. Ето защо считаме, че е необходимо Комисията при налагане на това задължение да обмисли детайлно както проблема, който смята че решава, така и резултата, който ще постигне, прилагайки този вид регулация.

3. Налагане на задължение за необвързване на офертите

Не следва ползването на допълнителни услуги (наета линия, колокиране и пр.) да се обвързва с ползване на услугите по генериране и терминиране. Подобно обвързване има за ефект ценова преса, повишаване на разходите на конкурентните предприятия и ограничаване на техните продажби на пазарите на дребно. Ето защо е необходимо да се наложи на БТК специфично задължение да не обвързва офертите си за терминиране и генериране на трафик със задължително ползване на наети линии и колокиране при БТК, вкл. с налагане на минимални срокове за ползване на услугите. **Ползването на горните услуги следва да е възможност и право, но не и задължение на алтернативните предприятия при осъществяване на взаимно свързване с БТК.**

Допълнителни мотиви в тази насока са изложени в раздел II, т. 3 по-горе.

4. Нужда от уточнение на наложените на БТК ценови ограничения (раздел X, т. 5.2.4 – т. 5.2.6.)

Намираме за необходимо от Приложението (стр. 247 – 248) да отпадат посочванията, че достигнатите към 01.01.2013 г. максимални ценови нива за терминиране са валидни до 30.06.2013 г. и да се включи уточнение, че в случай, че определените чрез прилагане на BULRIC система цени се окажат по-високи, последното ниво на ценовото ограничение ще се прилага до коригиране на параметрите на изготвената система или изготвяне на нова система.

Мотивите ни за това предложение са аналогични на изложените в раздел II, т. 4.1. по-горе.

5. Непропорционалност на наложеното на алтернативните оператори задължение за разходоориентираност.

С раздел X, т. 5.3. от Решението на алтернативните оператори е наложено задължение да прилагат „разходоориентирани цени за терминиране на повиквания ... в собствените им обществени фиксирани мрежи, считано от 01.07.2013 г.“, които следва да се определят чрез прилагане на BULRIC модел на Комисията. Считаме подобна мярка за непропорционална по отношение на тези предприятия, чийто общ пазарен дял през 2010 г. на пазара на предоставяне на фиксирани телефонни услуги на дребно съгласно Приложението е **19,48%**, изчислен на база брой телефонни постове, и **едва 7,55%**, изчислен на база приходи от предоставяне на услуги на едро и дребно, т.е. **4, съответно 12, пъти по-малък от този на БТК** (раздел III, т. 3.3., табл. 2 на стр. 111 от Приложението). Видно е, че пазарната мощ на всички тези предприятия взети заедно е твърде малка, за да позволява оказване негативно въздействие върху развитието на пазара и конкуренцията, особено в рамките на двегодишния период до следващото анализиране на съответния пазар. Като се има предвид, че посочените данни се отнасят за общите пазарни дялове на повече от **20 самостоятелно действащи предприятия**, става очевидно, че въздействието върху пазара на всяко от тях поотделно в твърде незначително и налагането на задължение за разходоориентираност представлява непропорционално тежко задължение, особено предвид на факта, че с Проекта се предвижда налагане или продължаване на редица други специфични задължения за тези предприятия.

Следва да се отбележи, че подход, свързан с отсъствие на задължение за разходоориентираност на цените, прилагани от алтернативните предприятия, е възприет в редица европейски държави¹. В Дания и Чехия за тях не са предвидени каквито и да било задължения във връзка с цените, а в Германия е предвидено единствено задължение за предварително уведомяване на регулатора. Задължение за разходоориентираност при прилагане на LRIC-базирана система за определяне на разходите на прилаганите от алтернативните предприятия цени не е наложено при последните проведени пазарни анализи и в Австрия, Кипър, Гърция, Ирландия, Норвегия, Полша, Словакия, Швеция, Испания, Португалия, Белгия и Великобритания, като независимо, че в някои от тези държави е предвидено задължение за реципрочност на приложимите от алтернативните оператори цени с тези на историческия оператор, то в други изрично е предвидено, че наложеното на алтернативните предприятия ценово ограничение позволява, в определени граници, определянето от страна на тези предприятия на по-високи цени за терминиране от тези на историческия оператор.

6. Изменение и допълване на задължението за ценови ограничения за достъп и съвместно ползване (раздел X, т. 5.2.4. – т. 5.2.6.)

На първо място, намираме, че с Проекта следва да се предвидят осъвременени ценови нива за достъп до мрежови съоръжения и елементи, които да се прилагат до определяне на разходоориентирани цени като отчитат настъпилото междуременно

¹ Информацията и сравнителният анализ на нормативните решения в посочените европейски държави е на Cullen International SA, <http://www.cullen-international.com>.

развитие на пазара и технологиите, вместо да се препраща към цените, заложи в одобрено от КРС Типово предложение за взаимно свързване.

На следващо място, считаме за необходимо в раздел X, т. 5 на Решението („Ценови ограничения, включително задължения за разходоориентираност“) да се предвиди изрично, че разходите за осъществяване на взаимно свързване за целите на терминиране на повиквания ще бъдат разделяни от страните по равно.

Аргументите ни са аналогични на посочените в раздел II, т. 4.3 по-горе, касаещи необходимостта от поделяне на разходите за осъществяване на взаимно свързване за целите на генериране на повиквания.

IV. Други

Намираме за неудачно присъствието в раздел VII, т. 7.2. от Анализа на текст, предвиждащ възможност за „отпадане наложено с Решение № 650 от 25.06.2009 г. на КРС задължение за разходоориентираност“ на цените на БТК. Независимо, че налагането и отмяната на специфични задължения на предприятията със значително въздействие върху съответен пазар може да се извърши само след провеждане на пазарен анализ, намираме за тревожно предварителното заявяване от страна на Комисията, че подобно регулаторно развитие би било вероятно в обозримо бъдеще. Бихме искали да подчертаем, че подобна възможност би имала пагубно въздействие върху достигнатото до момента развитие на пазара и не би следвало бъде допускано от Комисията. С оглед избягване на всякакви съмнения относно намеренията на КРС в тази насока предлагаме цитираният по-горе текст да отпадне от Проекта.

Като се надяваме направените предложения и забележки да бъдат взети предвид от почитаемата Комисия, оставаме

С уважение:

Невен Дилков
Председател на УС
Сдружение за електронни комуникации (СЕК)

София 1000, бул. „Патриарх Евтимий“ № 36, вх. Б, ап. 13
тел. (+359 2) 9887360, 9887361
факс: (+359 2) 9877096
лице за контакт: Калина Лозанова (Секретар на СЕК)
e-mail: kalina.lozanova@dpc.bg; info@bgsec.org